

Архивски број: 08-37/5
24-02-2022 година

Постапувајќи по претставка бр. 0801-37 од 20.01.2022 година поднесена од Здружение за [REDACTED] од Скопје против [REDACTED] од Битола за сторено вознемирување во областа на социјална мрежа “Фејсбук”, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа на член 21, став 1 точка 14 и член 27, став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација (Службен Весник на Р.С. Македонија бр. 258/2020 од 30.10.2020), на 24.22.2022 го донесе следново

МИСЛЕЊЕ

СЕ УТВРДУВА ПРОДОЛЖЕНО И ПОВЕЌЕКРАТНО ВОЗНЕМИРУВАЊЕ врз основа на пол, припадност на маргинализирана група, сексуална ориентација, родов идентитет и личен и општествен статус насочено кон ЛГБТИ+ заедницата во областа на социјална мрежа “Фејсбук”, сторена од [REDACTED] од Битола.

Образложение

На 20.01.2022 година до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација беше доставена претставка од Здружение [REDACTED] од Скопје за сторено вознемирување врз основа на пол, припадност на маргинализирана група, сексуална ориентација, родов идентитет и личен и општествен статус во областа на социјална мрежа “Фејсбук” од страна на [REDACTED] од Битола.

Во претставката од страна на Здружение [REDACTED] е наведено дека лицето [REDACTED] на 29.06.2021 година во 10:20 часот преку компјутерски систем, со објава на текстуална содржина – статус, од кориснички профил на социјалната мрежа „Фејсбук“, во својата јавна објава ширела расистички и ксенофобичен пишан материјал кој промовира омраза против маргинализирана група на начин што од својот профил под името [REDACTED] на социјалната мрежа објавила текст “*Можете да платите медиуми да зборуваат “добро” за вас. Можете да ги платите сите светски медиуми да кажат дека Македонија ја поддржува ЛГБТ заедницата... ама прашајте си го народот што години уназад не сте го слушнале за ништо. Тоа ви е исто како да правите најубава фасада ама внатре сидовите ви се рушат. И ќе ви паднат еден ден...на глава!*” кој текст бил предмет на лавина од коментари, “допаѓања” и споделувања меѓу другите учесници на социјалната мрежа со што се поттикнува омраза кон ЛГБТ+ заедницата.

Дополнително, на 04.01.2022 година во 18:56 часот, [REDACTED] преку својот кориснички профил на „Фејсбук“ повторно во јавноста ширела вознемирувачка недолична содржина со која предизвикува лавина хомофобични реакции/коментари на други луѓе со што се предизвикува чувство на несигурност и вознемиреност и се поттикнува омраза кон ЛГБТ+ Заедницата. Имено, [REDACTED] објавила текст „Израел попушти пред “модата“... а кој ќе страда? Децата се разбира... Е сега кога детето ќе праша: мене кој ме роди? Ќе му одговорот дека штркот го донел. Вистината скриена, општеството искривеноама во лага вистински не се живее.“

Комисијата за спречување и заштита од дискриминација сметаше дека наводите од претставката и приложените докази го прават тврдењето на подносителите веројатно и дека товарот на докажување треба да премине на потенцијалниот дискриминатор. На 24.01.2022 Комисијата согласно чл. 24, ст. 7 и чл. 26 од Законот за спречување и заштита од дискриминација достави известување до [REDACTED] од Битола, со барање писмено произнесување по наводите од претставката, во рок од 15 дена од приемот на известувањето.

Потенцијалниот дискриминатор во законски предвидениот рок достави поднесок за произнесување по претставката во кое ја извести Комисијата дека децидно ги одбива наводите во претставката против нејзе за ширење во јавноста на расистички и ксенофобичен материјал кој промовира омраза, посебно од причина што немала таква намера да шири во јавноста расистички и ксенофобичен пишан материјал кој промовира омраза кон ниту едно физичко или правно лице, а со нејзините објави не нанела штета на никого. Понатаму, наведено е дека по основ на нејзините две објави не упатува никакви навреди и закани кон никого, туку искажува нејзин личен став дека народот не е почитуван и не е слушнат за ништо во оваа земја. А во втората објава известува дека тоа е нејзино мислење и став конкретно кон одлуката за Израел.

Законот за спречување и заштита од дискриминација во член 10 го дефинира вознемирувањето како несакано постапување кон лице или група лица врз дискриминаторски основи што има за цел или последица, повреда на достоинството или создавање на заканувачка, непријателска, понижувачка или застрашувачка средина, пристап или практика. Содржината на објавите на [REDACTED], видно од приложените материјали, содржи елементи кои го повредуваат достоинството и личниот интегритет на припадниците на ЛГБТИ+ заедницата. Дополнително, бидејќи содржината е проследена, споделена и коментирана од голем број на луѓе на социјалната мрежа, Драгана Спасевска креирала понижувачка, непријателска и заканувачка средина за припадниците на ЛГБТ+ заедницата. Врз основа на фактот што [REDACTED] континуирано креира вакви содржини, истите можат во иднина да предизвикаат и дела од омраза казниви согласно Кривичниот законик.

Слободата на говор и изразување е фундаментално право на секој човек и е гарантирано со Уставот на Северна Македонија. Сепак, злоупотребувањето на слободата на говор преку понижување на други и покажување надмоќ врз одредена група преминува во говор на омраза. Говорот на омраза со текот на времето може да премине и во дела од омраза што креира застрашувачка и неподнослива средина за сите припадници на одредена група без разлика дали некој е индивидуално жртва на одреден настан или не. Во оваа насока,

општествениот проблем кој го предизвикува говорот на омраза мора навремено да биде санкциониран од надлежните органи како превентивен механизам што ќе ги адресира сите слични содржини на социјалните медиуми.

Комисијата за спречување и заштита и дискриминација, работи во согласност со надлежностите утврдени во Законот за спречување и заштита од дискриминација но при својата работа многу често, ја зема во предвид и меѓународната пракса. Европскиот суд за човекови права во случајот *Beizaras and Levickas v. Lithuania*, жалба бр. 41288/15, во кој меѓу другото се работи и за хомофобични коментари на социјални мрежи под објава, одлучил дека ваквите коментари мора да бидат санкционирани во демократско општество. Судот цени дека дури и еден коментар со омраза под објава на социјална мрежа е доволно за истиот да се сфати сериозно, доколку објавата има голема видливост онлајн, како во случајот.

Врз основа на горенаведеното, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација го зема во предвид фактот што објавите на [REDACTED] стојат долго време на нејзиниот кориснички профил а со тоа предизвикува продолжена дискриминација како потешок облик на дискриминација. Продолжена дискриминација согласно Законот за спречување и заштита од дискриминација член 4 точка 12 се дефинира како дискриминација што е вршена врз едно лице или група непрекинато, во подолг временски период, врз дискриминаторски основи.

Членот 27, став 2 од Законот за спречување и заштита од дискриминација во случај на утврдена дискриминација, предвидува обврска на Комисијата да препорача начин на отстранување на повредата на правото на еднаквост, односно начин на отстранување на дискриминацијата. Ставот 3 од истиот член посочува дека субјектот кон кого е упатена препораката има должност да постапи по истата и да ја отстрани повредата на правото на еднаквост. Следствено на ова, Комисијата ја донесе следнава

ПРЕПОРАКА

СЕ ПРЕПОРАЧУВА [REDACTED] веднаш да ги отстрани вознемирувачките содржини од социјалната мрежа “Фејсбук” и јавно да се извини за напишаните текстови со кои е извршено продолжено и повеќекратно вознемирување врз основа на пол, припадност на маргинализирана група, лично својство и општествен статус, сексуална ориентација и родов идентитет врз ЛГБТИ+ заедницата. Јавното извинување [REDACTED] треба да го даде и објави на својот Фејсбук профил најдоцна во рок од 30 дена од денот на приемот на ова мислење и препорака и за истото писмено да ја извести Комисијата за спречување и заштита од дискриминација.

СЕ ПРЕПОРАЧУВА [REDACTED] во иднина да се воздржи од пишување текстови кои во себе содржат вознемирувачка содржина врз основа пол, припадност на маргинализирана група, лично својство и општествен статус, сексуална ориентација и родов идентитет или било која друга дискриминаторска основа.

Комисијата го следи извршувањето на мислењата и препораките за конкретните случаи на дискриминација, сè до нивното исполнување. Доколку субјектите кон кои е упатена Препораката не постапат по истата, Комисијата има законска надлежност да

поднесе барање за покренување на прекршочна постапка пред надлежниот суд за прекршоци, согласно член 27, став 4 од Законот за спречување и заштита од дискриминација.

Доставено до:

- [REDACTED] Битола
- Здружение [REDACTED]
Скопје
- Архива на КСЗД